

Oponentský posudek

Máčal, Tomáš, *Přicházíme žít. Proměna městyso Nehvizdy po roce 1990*, FHS 2018.

Diplomová práce Tomáše Máčala formálně i obsahově splňuje podmínky, které jsou na závěrečnou práci kladeny. Autor své téma kontextualizuje, užívá patřičnou odbornou literaturu a i konkrétní zpracování (struktura, jazyk atd.) je bez větších problémů (byť například tolik odkazů na parašutisty Kubiše s Gabčíkem snad ani nebylo třeba k tomu, aby si čtenář tuto informaci zapamatoval...).

Protože je tedy text bez zásadních vad, uvedu jen několik poznámek (obsahových) k diskuzi. Při čtení textu jsem narazil na jeden rozpor. V úvodu Tomáš Máčal říká, že rozdělit starousedlíky a novousedlíky jím zkoumaného městyso není možné (nelze prý pevně stanovit hranici atd., s. 8). O kousek dále (s. 9) už ale autor říká, že cílem práce je zjistit, jak „starousedlíci“ vnímají mohutný rozsah nové výstavby (a že „na druhé straně“ stojí „novousedlíci“). Jinými slovy, Tomáš Máčal nejprve řekne, že dělit tak úplně nelze, následně však přece jen dělí. Tento rozpor pak prochází celým textem a po mnoha zvratech a peripetiích se v závěru dočteme, že „starousedlíci stále drží odstup od nově příchozích obyvatel“ (s. 79)... Skoro to tedy vypadá, jako by se Tomáš Máčal vydal nikoli na výzkum, ale na odysseu, při které neustále kolísá mezi různými problémy (tvrzením), přičemž si na jedné straně uvědomuje, že dělení nelze tak úplně provést, avšak na druhé straně ví i to, že pokud by jej opustil, dostal by se do těžkostí při analýze.

Druhá poznámka se týká jistého typu – podle mého – nepatřičných komentářů k rozhovorům. Uvedu nejprve dva příklady toho, co chci říct: 1. Tomáš Máčal říká (s. 24), že respondent M. T. „naplnil očekávání“; 2. jen o stránku dříve (s. 23) se dočteme jiné hodnocení – tentokrát se dozvídáme, že narátoři byli „kvalitní“. Má poznámka směřuje k tomu, že si nejsem jistý, zda je dobré narátory dělit na „kvalitní“ a „nekvalitní“ nebo na ty, kteří očekávání „naplní“, a na ty, kteří to nedokáží. Spíš si myslím, že ke „každému“ vyprávění je třeba přistupovat jako ke „kvalitnímu“ a otevřenému interpretaci a analýze, pokud to nepřijmeme, můžeme se dostat do situace, že budeme, byť třeba nevědomě, upřednostňovat vyprávění, která se nám líbí (a jsou proto „kvalitní“).

Třetí poznámka není kritikou, spíše dotazem: Z jakého důvodu autor tak stál o to, aby mezi jeho narátory byli reprezentanti obce? Jaké to mělo výhody? Proč například bylo třeba mluvit se starostou obce až jako s posledním (jak je psáno v textu)? Atd. Jinými slovy, poznámka se týká způsobu výběru vzorku.

Na závěr je ale třeba zdůraznit, že diplomová práce je nadprůměrná. Její autor poměrně přesvědčivě popisuje proměnu jedné (původně) vesnice zapříčiněnou suburbanizačním procesem, a že vlastně docela hezky poukazuje k nestabilitě identit a ke konstrukci lokálního patriotismu, který jinými („rodilými“) členy obce nemusí být přijat za „opravdový“.

Jinými slovy, diplomovou práci Tomáše Máčala považuji za přijatelnou, doporučuji ji komisi k obhajobě a navrhuji ji – v závislosti na průběhu obhajoby – hodnotit stupněm výborně (1), nebo velmi dobře (2).

V Praze dne 4. září 2018

.....

PhDr. Přemysl Houda, PhD.